

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

I. SS. Tiberii Et Sociorum Passio Prior

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

Alterius Tiberii cultus in Germania. *dam ordinis Praemonstratensis in dioecesi Constantiensi (1) ab anno 1626 servatur caput S. Tiberii, christianae plebis concursu et miraculorum fama celebre. Qui huiusce martyris laudes vel historiam conscripserunt (2) eius gesta ex antiqua nostra Passione enarranda esse minime dubium habuerunt, eique festus dies 10 novembris constitutus est. Temere et inconsulte, cum caput S. Tiberii Marchallensibus dono datum a Iohanne*

Antonio Triti, episcopo Tiberiadis et Constantiensi suffraganeo, non quidem Cesserone sed Roma allatum sit (3). Tiberium quendam in Romanis coemeteriis olim sepultum fuisse non negaverim; de martyre Tiberio Romano quis unquam audivit? Sed de reliquiis Marchallensibus indagare huius loci non est, cum utriusque Tiberio solum nomen commune sit.

AUCTORE
H. D.

(1) *Gallia Christiana*, t. V, p. 1106.—(2) Sab. SAILER, *Leben und Marter-Geschichte des grossen und wunder-würckenden heil. Martyrers Tiberii*. Augsburg, 1746. Alias huius operis editiones, eiusdem auctoris laudationes S. Tiberii enumerat L. GOOVAERTS, *Ecrivains, artistes et savants de*

l'Ordre de Prémontré, t. II, pp. 124, 128; G. KNAUFF, *Der heilige Martyrer Tiberius und sein durch Wunder berühmtes Haupt zu Obermarchthal*, Riedlingen, 1896. Cf. *Anal. Boll.*, t. XV, p. 433. — (3) KNAUFF, t. c., p. 10.

I. SS. TIBERII ET SOCIORUM PASSIO PRIOR

E codice bibliothecae Regiae Bruxellensis 8936-38 (= B). Cf. Comm. praev. num. 3.

Passio sanctorum martyrum Thiberii Modesti et Florentiae sub imperatoribus Valeriano et Diocletiano.

Tiberius puer,

1. In tempore illo cum Valerianus praeses (1) persecutionem exerceret christianorum, pervenit ad eum quia¹ beatus Thiberius filius Heleae (2) Iesum Christum coleret, et Deum qui in caelis est, adoraret. Tunc praeses vocavit patrem eius et dixit ei: « Quid est quod audio de filio tuo? Deum quem christiani colunt adorant; sed si vis eum sanum habere atque incolumem, ab hac stultitia revoca eum. » Tunc Heleas, his auditis, filium suum vocavit ad se et dixit ei: « Fili, audi patris tui utile et salutare consilium ut ab hac insipientia recedas, ne forte irati principes furorem suum exercent in te. »

Heleae filius,

2. Tunc puer respondens, dixit patri suo: « Utinam tu Christo velis consentire, et qualis esset filius Dei, et velis ipsum agnoscere. Ipse enim est Agnus Dei qui tollit peccata mundi. » Heleas dixit: « Ego scio Christum quem tu aicis hominibus in Iudaea crucifixum esse, et apud Pilatum flagellis caesum traditum ad crucifigendum, quem tu confiteris filium. » Sanctus Thiberius dixit: « Illius traditio et crucifixio peccatorum redemptio est, ideoque nullus hominum me ab ipso separare potest. » Multa autem daemonia beato Thiberio confitebantur, multos caecos illuminabat, infirmos reddebat sanitati.

ad Valerianum adducitur;

3. Haec audiens Valerianus Caesar, apprehendens patrem dixit ei: « Audio quod filius tuus Christum illum crucifixum, qui in Iudaea passus est, adorant, et deos meos contemnit. » Et iussit eum adduci ad se. Cumque adductus esset puer, sedens Caesar pro tribunali, interrogavit eum dicens: « Quare non sacrificas diis?

An nescis quia principes iusserunt ut si quis inventus fuerit illum Christum colens diversis poenis interficiatur? » Beatus Thiberius repletus Spiritu Sancto, non trepidans neque timens, signaculo facto filii Dei, aperuit os suum et dixit: « Ego scultilibus et lapidibus numquam consentio; habeo enim Deum cui servit anima mea. »

4. Tunc videns Heleas, exclamavit voce magna, ut cognovit alios amicos dicens: « Plangite mecum, quia video, amici¹, filium meum perire. » Sanctus Thiberius dixit: « Ego non pereor, si possim in congregationem introire iustorum. » Valerianus dixit: « Quia de tam nobili genere es, amicitiae patres tui me retinent. » Tunc iussit iratus fustibus mactari puerum praeses. Et dixit ei: « Age, miser, ergo et sacrificia diis. » Beatus Thiberius dixit: « Semel tibi dixi, Caesar, Christum adoro filium Dei. » Iratus Valerianus iussit ministris puerum in domo caedi; qui postquam manum in puerum miserunt, statim brachia eorum arida facta sunt. Et exclamavit Caesar dicens: « Manum perdidisti, torqueor dolore. »

verberatur;

5. Tunc vocatus est Heleas pater eius et dixit ei Valerianus Caesar: « Tu filium non habes, sed video istum magum esse. » Sanctus Thiberius dixit: « Magica mea Christus est, qui me docuit omnia mandata sua, cuius opere repletus sum, qui mortuos suscitavit, et pedibus suis per mare ambulavit, qui imperavit mari et cessavit a furore suo, cuius ego servus sum. Si possint, dii tui faciant manum tuam sanam. » Valerianus dixit: « Tu fac. » Sanctus Thiberius dixit: « In nomine domini mei Christi, facio propter eos qui astant, ut videant et credant in dominum Iesum Christum. » Et statim manum eius sanam reddidit.

praesidis manum aridam curat;

1. —¹ qui B.

4. —¹ amicum B.

(1) In sequentibus Valerianus plerumque Caesar nuncupatur. In Passione S. Viti (Comm.

praev. num. 3) praeses est. — (2) In Passione S. Viti pater Hylas vocatur.

PASSIO I 6. Tunc praefectus signavit patri suo dicens : « Vade, et corripe filium tuum, ut acquiescat et sacrificet diis, et non peccet. » Tunc pater eius introduxit filium suum intra domum suam, et multis deliciis <et¹> mollibus verbis <sua-

variis modis tentatur.

Psalm. 50, 19. Et cum ingressus fuisset in cubiculum, pater eius clausit cubiculum. Ille autem genua flectens deprecabatur Dominum dicens : « Domine Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, miserere mei et confirma me in virtute¹ tua ut non praevaleat draco iste iniquitatem faciens servo tuo, ne dicant gentes : Ubi est Deus eorum? » Fulgebat autem cubiculum quasi duodecim lampades ardentes, et factus est ibi velut² odor aromatis pretiosi. Tum pater et familia dice-

Angelorum splendor.

Psalm. 113, 2:

B bant : « Numquam talem odorem hic sensimus. » Heleas dixit : « Dii venerunt in domum meam ad filium meum. » Et elevans se per ostium, respiciebat ; miro autem <splendore³> fulgebat⁴ cubiculum. Et apertis oculis vidit septem angelos stantes, alas habentes sicut aquila, dicentes ter : Agios.

Heleas, caecus factus,

8. Et statim obcaecatus est pater eius Heleas. Tunc beatus Thiberius pro patre orabat dicens : « Deus Heli et spiritus filii Dei, ne me separet a patre meo, sed iube eum congregari in aula sancta tua. » Ille autem prae dolore clamabat dicens : « Heu me, quia perdidit lumen oculorum meorum. » Ad hanc vocem plangentium erat clamor magnus ancillarum et servorum. Et ita commota est civitas, ut praefectus Valerianus ad clamorem populi domum eius intraret. Et videns hominem caecum, interrogabat dicens : « Hoc quomodo tibi contingit? » Heleas respondit : « In cubiculo filium meum miratus sum in quo vidi deos igneos quorum oculi sicut stellae quorum aspectus respicere non potui. »

Iovem frustra invocat ;

9. Valerianus dixit : « Dii venerunt. » Tunc apprehensus Heleas a servis suis, adductus est ad templum Iovis, et promittens victimas, dicebat ad deum Iovem : « Si me sanum feceris, offeram tibi taurum cornibus aureis et virgines sacras. » Iupiter autem obdormiens, nullum auxilium illi praestabat. Ille autem prae dolore clamabat. Beatus infans genua flectens semper Dominum deprecabatur dicens : « Domine, qui Thobiam illuminasti, tu facias misericordiam cum patre meo si consenserit tibi. » Adductus est autem pater eius, et cadens ad genua filii sui, dicebat : « Fili, fac me salvum. »

a filio sanatur.

10. Sanctus Thiberius dixit : « Vis salvus esse, pater? » Heleas¹ dixit : « Volo, fili. » Beatus Thiberius dixit : « Abnega Iovem, Herculem, Minervam et Apollinem. » <Heleas dixit²:> « Quomo-

do abrenuntio? » Beatus Thiberius dixit : « Scio D quod obduratum est cor tuum ; sed propter istum populum stantem faciam tibi misericordiam. » Et eo ponente super oculos eius manum suam, statim ceciderunt cicatrices oculorum eius et salvus factus est. Et respiciens vidit et exclamavit voce magna dicens : « Gratias ago diis meis qui me salvum fecerunt et non Deo tuo. »

11. Ille autem quaerebat quibus filium suum poenis interficeret. Angelus autem Domini apparuit Modesto dicens : « Tolle puerum, et descende ad mare, et invenies naviculam ; transfretemus in aliam regionem quam dixeris. » Sanctus Modestus dixit : « Domine, viam nescio. » Angelus autem Domini dixit ei : « Ego vos deducam cras. » Beatus Thiberius <erat¹> annorum quatuordecim. Oriens autem angelus Domini deducebat eos, et cum pervenissent ad mare, invenerunt naviculam quam eis Christus praeparaverat.

Tiberius ab angelo

12. Et conversus ad infantem dixit ei : « In quam regionem festinatis? » Sanctus Thiberius dixit : « Ubi nos Dominus deduxerit. » Et dixit ei : « Et naulum tuum ubi habes? » Sanctus Thiberius dixit : « Deus cuius nos servi sumus dabit mercedem si deduxeris nos. » Et ascenderunt in naviculam, et visi sunt in loco qui dicitur Florentiacus. Et subito angelus Domini apparuit qui eos asportaverat, sicut Abacuc de Iudaea in Babiloniam ad Danielelem missus, ut prandium ferret, et statim evanuit ab oculis eorum.

deducitur ;

13. Et venerunt iuxta fluvium qui dicitur Araur, et sub arbore quae dicitur cedrus requieverunt multasque virtutes operabatur Deus per servum Thiberium. Aquila victum caelestem die ac nocte ministrabat. Tunc daemonia clamabant : « Quid nobis est tibi, Thiberi? Venisti ante tempus torquere nos? » Populus autem universus clamabat ad illum ; multi etiam ad baptismum convertebantur. Ille autem docebat eos praecepta Christi, dicens : « Credite, propter quod locuti sunt. Ego autem humiliatus sum nimis ; » et in alio psalmo dicens : « Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat¹ <anima mea ad te, Deus²>. »

ab aquila pascitur ;

Matth. 8, 29.

Psalm. 115, 1 ; 41, 1.

F

14. Filius autem Diocletiani imperatoris vexabatur spiritu immundo, et clamabat dicens : « Si non venerit Thiberius hoc anno, non exeam (1). » Diocletianus imperator dixit : « Ubi possumus hominem illum invenire? » Daemon dixit : « Est in territorio Agathensi. » Tunc Diocletianus milites armatos misit, ut cum festinatione adducerent athletam Christi. Et cum venissent milites invenerunt illum iuxta fluvium orantem.

a Diocletiano accitus

15. Tunc milites dixerunt : « Numquid tu es Thiberius? » Beatus puer dixit : « Vos dixistis quia ego sum. » < Milites dixerunt¹:> « Imperatori necessarius es. » Sanctus Thiberius : « Et ego minimus omnium necessarius ipsi sum? »

proficitur.

6. —¹ om. B. —² om. B, *supplevi ex Passione S. Vill.*

7. —¹ in marg. corr. B. —² voluit B. —³ om. B. —⁴ miro fulgebat autem B.

10. —¹ Eleas B. —² (H. d.) om. B.

11. —¹ om. B.

13. —¹ et deder B. —² om. B.

15. —¹ om. B.

(1) Eadem in Passione S. Tryphonis aliisque occurrere, dictum est supra, p. 319, num. 5.

Filium

A Filium autem eius aiunt a daemonio vexari. Sanctus Thiberius dixit: «Eamus pariter.» Et cum pervenissent in urbem Romam, nunciatum est Diocletiano imperatori. Ille autem iussit eum introduci ad se, sedens pro tribunali. Et erat vultus sancti Thiberii sicut ignis et speciosus nimis, oculi eius praeclari; gratia autem Christi repletus erat. Diocletianus imperator dixit: «Tu es Thiberius?» Ille autem tacuit.

Modestus
interroga-
tur.

16. Tunc Caesar Modestum interrogavit. Senex autem erat sanctus Modestus et simplex natura, et nesciebat respondere imperatori. In quo Diocletianus turbavit senem. Sanctus Thiberius dixit: «Quem interrogas? Senem aut iuvenem? Nonne honorem canicie reddere debes?» Tunc Diocletianus imperator dixit: «Quid sic durius loqueris contra nos?» Sanctus Thiberius dixit: «Nos non sumus iracundi, sed simplices sicut columbae. Magister autem, qui nos docuit, bonus est.»

Matth.
10, 16.

Daemonem
a filio
imperatoris
expellit

17. Daemon clamavit: «O Thiberi, quare nos torques ante tempus?» Cui Diocletianus imperator dixit: «Potes filium meum salvum facere?» Sanctus Thiberius dixit: «Non ego, sed Christus filius Dei, cuius ego servus sum.» Et cum accessisset ad filium eius, imposuit manum super caput eius dicens: «Spiritus immunde, recede ab hac creatura Dei.» Et statim recessit ab eo daemonium et occidit plurimos. Tunc imperator Diocletianus dixit ad sanctum Thiberium: «Consenti mihi ad hoc quod tibi dico, et sacrificia diis meis, et dabo tibi dimidium regni mei, aurum et argentum et vestes inaeestimabiles.»

Thiberius;

18. Sanctus Thiberius dixit: «Regnum tuum et vestes tuae mihi necessariae non sunt. Habeo enim Dominum, qui, si perseveravero in illo, induet me stola immortalitatis, quam tenebrae comprehendere non possunt.» Diocletianus imperator dixit: «Thiberi, consule animae tuae et sacrificia, <alioquin > diversis poenis morieris.» Sanctus Thiberius dixit: «Ego desidero ad illam palmam pervenire quam Dominus promisit electis suis.» Tunc praecipit ministris suis.

qui in
carcerem
mittitur,

19. Et cum introducti fuissent in carcerem, centum sexaginta pondera ferri imponi super eos iussit et signari carcerem, ut nullus hominum eis panem vel aquam porrigat. Et cum inclusi fuissent, subito claritas magna implevit carcerem, ita ut ipsi custodes admirarentur. Sanctus Thiberius orabat dicens: «Ad auxilium meum tu intende, Domine; accelera, et libera nos de hac poena, sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis, et Susannam de falso testimonio.»

Psalm.
69, 2.

in
clibanum
ardentem

Gen. 49, 27.

20. Diocletianus imperator dixit: «Consule animae tuae, et sacrificia diis magnis.» Sanctus Thiberius dixit: «Nunquam sic sit tibi bene, diabole, lupe rapax, deceptor animarum. Miror frontem tuam quod tantas virtutes cernas nec erubescas. Ego vero Christum habeo, cui sacrifico.» Tunc furore repletus imperator, iussit ministris suis clibanum praeparari et in eo solvi plumbum et resinam et picem et fecerunt mi-

nistri sicut praeceperat eis imperator et deposuerunt in eo sanctum Thiberium athletam.

PASSIO I

21. Diocletianus imperator dixit: «Ecce modo video si Deus tuus possit liberare te de manibus meis.» Ille autem, signaculo facto, iactus est in medium clibani. Hymnum dicebat: «Qui liberasti filios Israel de terra Aegypti de manu servitutis per manum Moysi et Aaron servorum tuorum, fac nobiscum misericordiam tuam propter nomen tuum.» Tunc exclamans beatus Thiberius dixit: «Quid est, Diocletiane, ubi sunt minae tuae? Gratias ago quod fecisti nobis lavacrum.»

proicitur;

22. Universus populus clamabat: «Nos tanta mirabilia nunquam vidimus. Vere magnus est Deus huius pueri.» Et exivit de clibano sanctus Thiberius, nullam maculam habens in corpore suo. Fulgebat autem caro eius tamquam nix. Beatus autem Thiberius dixit: «Ecce, imperator, iam erubescis, cum diabolo patre tuo.» Imperator, repletus ira magna, iussit leonem adduci cuius rugitus nullus hominum tolerare potest. Imperator dixit: «Praevalebuntne magiae tuae contra hunc leonem?» Sanctus Thiberius dixit: «Insiptens, Christus mecum est, cum angelis suis ipse me liberabit de manibus tuis.»

illaesus
exit;

23. Et ibi dimissus est leo. Sanctus Thiberius cruce facta, furorem leonis exsuperavit, et currens ante pedes eius, leo se iunxit, et exiliens lingua sua sudorem eius tergebat. Sanctus Thiberius dixit: «Ecce, imperator, animalia ipsa honorem reddunt Domino, et tu non cognoscis creatorem tuum. Nam si velis credere Christo, salvus eris.» Imperator dixit: «Tu illum credas, et omne genus tuum.» Sanctus Thiberius subridens dixit: «Bene dixisti, imperator; omne genus meum perpetuam coronam desiderat in paradiso.» Diocletianus imperator dixit: «Thiberi, multae gentes videntes artes tuas crediderunt ut igni et feris imperent.»

leonem
domat;

24. Sanctus Thiberius respondit: «Istae ferae honorem reddunt Domino, non mihi, quia agnoscunt eum.» Tunc iussit ministris ut eis praepararent cathastam, et ibi tenti sunt servi Dei, sanctus Thiberius una cum sancto Modesto <pappate > suo et Florentia, quae in Deum credit. Sanctus Thiberius dixit Diocletiano: «Recede a muliere, aut quae est virtus tua torquere mulierem?» Torquebantur autem in cathasta.

torquetur
cum
Modesto et
Florentia;

25. Tunc sanctus Thiberius dixit: «Impie Diocletiane, imperator carnifex, quae tibi causa cum muliere?» Torquebantur autem ita ut omnia ossa corporum dissiparentur. Et exclamavit sanctus Thiberius ad Dominum, dicens: «Domine, libera nos.» Et statim factus est terrae motus magnus et coruscatio, et ceciderunt omnia templa idolorum, et mortua est tertia pars populi. Et statim imperator fugit et percutiens manu sua frontem dixit: «Vae mihi, qui a tali puero superatus sum.»

Deum
invocat;

26. Descendit autem angelus Domini et eri-

ab angelo

17. —¹ consentis B.

18. —¹ om. B.

19. —¹ pondus B. —² et i. B. —³ porrigat B.

20. —¹ non B. —² fidenter add. dein del. B. —

³ ita Passio S. Viti, desuerunt et B.

23. —¹ benedic iste B.

24. —¹ om. B, supplevi ex Passione S. Viti.

PASSIO I puit eos de cathasta, et subito apparuerunt
liberatur. iuxta fluvium qui dicitur Araur (1) in vico qui
vocatur Caesis Sylvia Ligone (2) et requieverunt
sub arbore et invocaverunt Dominum. Tunc
beatus Thiberius dixit: « Domine Iesu Christe,
fili Dei vivi, perforce desiderium cordis eorum
qui in tuo nomine sancto volunt gloriarum de pas-
sione martyrii mei; custodi nos ab omnibus peri-
culis huius saeculi. » Et cum compleverit sanctus
Thiberius orationem suam, facta est vox de
caelo dicens ad eum: « Thiberi, exaudita sunt
orationes tuae. »

27. — ¹ petieris B. — ² nos B.

(1) Lege Araurim, nunc l'Hérault. — (2) Quis
sit locus ille (si tamen lectio vera est) nulla ra-

27. Et post haec dixit sanctus Thiberius cir-
cumstantibus sibi: « Si sepelieritis corpora nos-
tra, quicquid petieritis ¹ a Domino dabit vobis et
liberabit vos ² a nequitia diaboli. » Postea vero
collegerunt corpora sanctorum et cum aromati-
bus condiderunt illos in loco qui dicitur Caesis
Sylvia Ligone. Passus est autem sanctus Thibe-
rius una cum sancto Modesto et Florentia, die
quarto idibus novembris, regnante domino Iesu
Christo anno ducentesimo quinquagesimo quarto,
cui est honor et gloria, virtus et potestas, per
infinita saecula saeculorum. Amen.

*Reliquiae
colliguntur.*

tione assequi potuimus.

II. SS. TIBERII ET SOCIORUM PASSIO ALTERA

*E codicibus Veneto Sancti Marci IX. 20 (= 1) et Eboracensi XVI. G. 23 (= 2). Cf. Comm.
praev. num. 4.*

De sancto Tyberio martyre.

*Nituntur
pater
Tiberii*

1. Tyberius, Helee ¹ viri nobilissimi sed pagani
filius, anno octavo ² Valeriani (1) passus est. Valerianus enim mox in ³ imperium sublimatus,
christianos undecumque ⁴ ad ydolatriam trahens,
nolentes interfici iussit. Quod ut audivit
Tyberius, non solum tam execrabile scelus per-
horruit ⁵, sed et totis ⁶ visceribus resistere cepit.
Iratus princeps nefarius ⁷, accessit ⁸ patri, ei
suadere cepit ut filium, relicto christiane reli-
gionis cultu, traheret quantocius ⁹ ad culturam
deorum. Cui Heleas ¹⁰, utpote paganus libenter
annuens, ipsum a Christi cultura blandimentis et
terroribus ¹¹ nisus ¹² est revocare. Sed cum nec
sic ¹³ averti ¹⁴ posset, pater eius cepit estuare ¹⁵
animo et in eum insanire tyrannique animum
contra filium concitare. Cumque beato Tyberio
pater eius diceret, cur Christum flagellatum et
passum sequi vellet, respondit Tyberius quia eius
flagellatio et passio fuit peccatorum remissio,
ideoque ab ipso non ¹⁶ posset ullatenus separari ¹⁷;
cuius veram professionem nonnullorum cecorum
illuminatio infirmorumque sanatio affirmabat.

*et Valeria-
nus illum
a Christo
avertere.*

2. Quo audito Valerianus, patre accessit ¹, de-
nuo Tyberium iussit suis conspectibus sisti. Quo
oblato, sedens pro tribunali, Cesar sciscitari ² ce-
pit quare ³ diis ceremonias reddere ⁴ contempneret
et contra iussa principum agere presumeret.
An ignoraret Christi cultores diversis penis ius-
su ⁵ principum ⁶ puniendos? Cui Tyberius signa-
culo crucis armatus respondit: « Christi me mili-
tem noli dubitare, Cesar, ipsumque corde

credere et ore confiteri semper me noveris et
illi soli servire, et ipsum adorare ⁷, sculptilibus
vero et lapidibus numquam fidem adhibere ⁸. »
Quod audiens pater eius infremuit sibi que con-
dolere circumstantes amissione periture unice
sobolis flebilibus adhortatus ⁹ est verbis. Cui
se inquit ¹⁰ perire non posse, si facultas ei daretur
permanendi in sanctorum congregatione. Hiis
auditis, Valerianus iussit eum fugitari ut ad-
quiescens ydolis immolaret ¹¹. Cui cum puer Ty-
berius subiungeret semel se dixisse Christum ad-
rare Dei filium ¹², iterum eum precepit in catho-
mo ¹³ cedi.

3. Dum autem hec ¹ agerentur et cedentium
brachia divina ulcione arescerent ² et ipse tyran-
nus ³ clamans manus pre ⁴ dolore ⁵ torqueretur,
cepit evocato ⁶ patri magum ⁷ filium dicere.
Ad quem cum Tyberius diceret se magum ⁷
non esse, nec hoc magicam ⁸ artem fore, sed
Christi iustum esse iudicium, cuius ulcione ma-
num amisisse se nosse ⁹ deberet, ad experiendam
virtutem eius: « unde si possibile ¹⁰ est diis de-
busque tuis restituendi manum tuam sanam, ne-
cessario roga eos ¹¹. » — « Tu, » inquit ¹² Valerianus,
« michi esto propicius et ostende nunc virtutem
Christi tui. » Tyberius dixit: « Licet non merearis
quod exigis ¹³, fiat tamen ut astantes virtutem
eius discant et sic a suo errore recedant et in
Deum verum dominum Iesum Christum cre-
dant. » Ad hanc vocem continuo manus eius sa-
nata est. Valerianus autem illum quasi emendan-
dum tradidit patri suo et ultro immolare ¹⁴ ydo-
lis suadendum.

*Tiberius
manum
Valeriani
curat;*

1. — ¹ Heloe 2. — ² ita 2; octaviani 1. — ³ om. 1.
— ⁴ unumcumque 1. — ⁵ peroruit 1. — ⁶ totus 1.
— ⁷ nepharius 1, 2. — ⁸ acresito 1; accessito 2. —
⁹ quam /// 1. — ¹⁰ Eleas 1. — ¹¹ terribus 1; erro-
ribus 2. — ¹² iussus 1. — ¹³ om. 1. — ¹⁴ adverti
1. — ¹⁵ exsturare 1. — ¹⁶ om. 2. — ¹⁷ revocare 2.
2. — ¹ acresito 1; acc. patre 2. — ² sciscitari
1. — ³ quia 1. — ⁴ redere 1. — ⁵ iussi 2. — ⁶ om.

(1) Valerianus imperatorem (253-259) octavum
annum non attingisse vix est cur moneamus. E

2. — ⁷ adoro 2. — ⁸ adhybere 1. — ⁹ adoratus 2. —
¹⁰ inquit 1. — ¹¹ ad quiescens ydolis immolaret 1. —
¹² filium 1 plerumque; filium Dei 2. — ¹³ chacom 1.
3. — ¹ om. 2. — ² accrescerent 1. — ³ tyramnus
1. — ⁴ proch 2. — ⁵ dolor 1. — ⁶ evocare 1. — ⁷ ma-
gnum 1. — ⁸ magicum 1. — ⁹ nosce 1. — ¹⁰ possi-
bile 1. — ¹¹ reos ante corr. 2. — ¹² inquit 1. —
¹³ petis 2. — ¹⁴ ymolare 1.

Valeriano praeside sequioris aevi hagiographi im-
peratorem fecerunt. Supra, p. 405, annot. 1.